

Allt hänger samman

ALLT HÄNGER SAMMAN

- Hela världen i
din skolbyggnad

**UNDER-
SÖKNING:
VÄRLDEN**

DET HÄR ÄR VI

UNDER-
SÖKNING:
VÄRLDEN

Vi som initierat och arbetar med projekt Allt hänger samman kommer med olika bakgrund och kompetenser. Tillsammans har vi lång erfarenhet av fält inom både arkitektur, kultur, danskonst, kulturproduktion, lärande och undersökande. Vi hoppas att ni ska få konkret nytta och en positiv upplevelse för både lärare och elever med vår metod och material.

Carl-Johan Rosén

Nestor & Arkitekt
Arkitekt SAR/MSA & Bildlärare

Carl-Johan Rosén är utbildad vid Konstfack/ Teckningslärarinstitutet 1970 - 1974 och KTH/ Arkitektur 1979 - 1993. Han har under sitt yrkesliv undervisat i bild och arkitektur på bl.a. Grundis (Grundskolan för konstnärlig utbildning), Konstfack, Komvux och Norra Real.

Carl-Johan har alltid haft ett stort engagemang i skolan. Han har publicerat artiklar, organiserat konferenser och föreläst om skolbyggnaden och skolans roll i samhället i olika sammanhang.

Malin Rosén

Konstnärlig ledare
Pedagog och mångsysslare

Malin Rosén har studerat vid Stockholms universitet och på Lärarhögskolan i Stockholm. Malin har ett brokigt yrkesliv där hon bl.a. arbetat som producent, projektledare, skribent och handledare. Åren 2009 - 2021 drev hon egen verksamhet med meditation och mindfulness i centrum - ofta i kombination med olika konstnärliga uttryck. Malin är också grundare av idén till Allt hänger samman.

Camilla Ertell

Visuell kommunikation & Process
Kommunikatör, grafisk formgivare, bildkonstnär

Camilla Ertell är utbildad Fil Kand Medie- och kommunikationsvetenskap Lunds universitet men har under sitt arbetsliv vidareutbildat sig inom bl. a. form och bildkonst.

Visuell kommunikation, designkoncept och processledning i vid bemärkelse är Camillas kompetenser och hon drivs av frågor som kopplar hållbar samhällsutveckling med konstnärliga och innovativa metoder.

Ulrika Blåeld Wedin

Dansare och koreograf
- utveckling kroppsbaserat lärande
Dansare och koreograf

Ulrika Blåeld Wedin är utbildad vid Balettakademiens yrkesskola i Stockholm 1987-1990. Sedan dess har hon varit verksam som koreograf och dansare med ett flertal produktioner bakom sig som presenterats både i Sverige och internationellt.

Hon rör sig mellan tvärdisciplinära möten, platsspecifika verk och scenföreställningar.

Kerstin Gustafsson Ekh

Projektledare
Barnkulturvetare och producent

Kerstin Gustafsson Ekh är utbildad barnkulturvetare vid Stockholms Universitet. Hon är sedan tidigare även utbildad fritidsledare.

Kerstin har ett levande engagemang i barn och ungas rätt till kultur. Hon har stor erfarenhet som kultur-administratör och har bl.a. arbetat som handläggare, producent, projektledare, verksamhetsutvecklare och kultursamordnare, hela tiden med barn- och ungdomskultur, samt kultur i skolan som fokus.

Lukasz Krupinski

Arkitekt & Medskapare
Arkitekt SAR/SIR/MSA

Lukasz Krupinski är utbildad arkitekt och anställd hos ÅWL Arkitekter. Han är även certifierad som Well AP och engagerad som fellow på The Centre for Conscious Design. Han har under senare år undersökt metoder kring neurovetenskap kopplat till arkitektur.

Hos Allt hänger samman är Lukasz en resurs för den fortsatta kopplingen till neurovetenskap då metoden är starkt kopplad till hur vi som människor upplever den byggda världen.

UNDERSÖKNING: VÄRLDEN

- Hela världen i din skolbyggnad

Hur kan ni se hela världen i skolbyggnaden?

UNDER-
SÖKNING:
VÄRLDEN

Upplägg för undervisningstillfället ca 2,5 tim + paus

Lägg till pauser som är anpassade efter era behov.

Tiden för övningarna är bara ett riktmärke och kan varieras.

INTRODUKTION

Berätta om undersökningen och gör
Perspektivbyten & Ordningsbrytningar

15 min

ÖVNINGAR

Dagens lunch: Varifrån i världen kommer maten?

30 min

Människornas väg till skolan

15 min

Din skolväg

20 min

Knuten: Samarbetsövning, alla behövs!

15 min

Följ Jonna: Ordningsbrytande rörelser genom skolbyggnaden

20 min

VARDAGSRÖRELSE OCH KOREOGRAFI

Danskarta

25 min

AVSLUTNING

Samla eleverna och reflektera över undersökningen

10 min

INNAN LEKTIONEN:

UNDER-
SÖKNING:
VÄRLDEN

SKRIV UT - På nedan sidor finner ni pdf-material

- Arbetsblad till eleverna: **Länk till samlingssida**
- En världskarta (gärna större än A4)
- En lokal karta i samma storlek som världskartan + 5-8 st i A4 format (till smågrupper) Se till att er skola är i centrum av kartan och att en bra bit av området runt omkring finns med. Välj satellitfilter på googlemaps.

FÖRBERED

- Läs igenom undersökningen och upplägget (denna pdf)
- Ge eleverna en hemuppgift innan undervisningstillfället:
Fråga hemma om de har släktingar från andra länder som de inte känner till!
- Ta själv reda på ursprungsland från några ur skolpersonalen.
- Färgpennor
- Ljudfil *Perspektivbyten & Ordningsbrytningar*: **Länk till samlingssida**
- Ulrikas Danstips *Följa Jonna*: **Länk till samlingssida**
- Ulrikas Danstips *Danskarta*: **Länk till samlingssida**
- Matförpackningar till övningen Dagens lunch

INSPIRATION

- Läs gärna om *Ordningsbrytningar*: **Länk till sida**
- Lyssna till *Reflektion om skolbyggnaden* hur allt hänger samman: **Länk till sida**
Spotify spellista Allt hänger samman: **Länk till samlingssida**

Introduktion

Syftet med den här undersökningen är att visa eleverna hur de kan se hela världen i sin skolbyggnad. De kommer också att prova göra saker på nya sätt - bryta de invanda ordningarna - samt bekanta sig med olika sorters kartor.

Börja med att berätta för eleverna om undersökningen med stöd av texten nedan. Stäm av med eleverna att de förstår syftet med att göra saker på ett nytt sätt.

INTROTEXT

VÄRLDEN

Kommer ni ihåg att allt material som skolan är byggd av från början kommer från jorden? Att allting som vi människor bygger en gång har varit sand, sten, järn, trä eller råolja.

Mycket av byggmaterialet och produkterna i moderna skolor har importerats från olika delar av världen. Kanske sitter du just nu i en skola som är byggd av trä från Estland, stål från Storbritannien och oljebaserade produkter från Venezuela.

Vi pratade också om maten - hur den odlas, tillverkas och förflyttas över planeten innan den kommer till er matsal. Kommer ni ihåg laxen som odlades i Norge, sedan fick åka en tur till Thailand för att bli rensad och djupfryst, innan den kanske dyker upp på tallriken i er matsal?

Mycket av det ni lär er i skolan är också ett gemensamt samarbete över hela planeten. Vårt alfabet till exempel, det kommer ursprungligen från medelhavsområdet. Siffrorna vi använder idag kommer från början från Indien. Men eftersom de kom till Europa via Mellanöstern kallar vi dem arabiska.

De Ipads ni använder i skolan är ett enormt samarbete mellan olika tekniska uppfinningar gjorda över hela världen. Internationell forskning ligger till grund för det som vi får lära oss i den svenska grundskolan.

Och så det allra viktigaste i skolan - ni. Människorna som är i skolan på dagarna. Elever, lärare, städare, rektorer, vaktmästare, matsalspersonal och så vidare. Alla ni kommer också från olika delar av Sverige och världen för att mötas i skolan. Kommer ni ihåg att vi alla kommer från Afrika, från allra första början?

I den här undersökningen får ni lära er mer om hur hela världen finns i er skola. Det är lite som att lära sig att se på er omgivning på ett nytt sätt, därför ska vi också göra saker på ett nytt sätt! Om du gör något annorlunda, blir det också lättare att tänka annorlunda. All mänsklig utveckling och förändring har ju börjat med att någon har tänkt annorlunda och nytt.

Kan ni tillsammans komma på egna exempel på hur hela världen finns runt omkring er i vardagsmiljön? Är det svårt att komma på något? Hinta eleverna om underhållningsindustrin: dataspel, tv-program, sportevenemang, mode och så vidare.

UNDER-
SÖKNING:
VÄRLDEN

Perspektivbyten och ordningsbrytningar

Syftet med övningen är att få syn på de invanda ordningarna som vi lever i. När vi tittar, rör oss och upplever på nya sätt - blir det också möjligt att tänka nya tankar och komma på nya lösningar.

Lyssna igenom ljudfilen: Perspektivbyten/ordningsbrytningar innan.

Gör övningen tillsammans med eleverna.

ÖVNINGAR

Dagens lunch

Råvarornas väg till matsalen

I skolköket finns det ingredienser från hela världen. I den här övningen får eleverna ta reda på var ingredienserna kommer ifrån och sedan rita in dem på en världskarta.

Förbered förpackningar till ingredienser som finns i dagens lunch (eller någon av rätterna som serveras under veckan i matsalen).

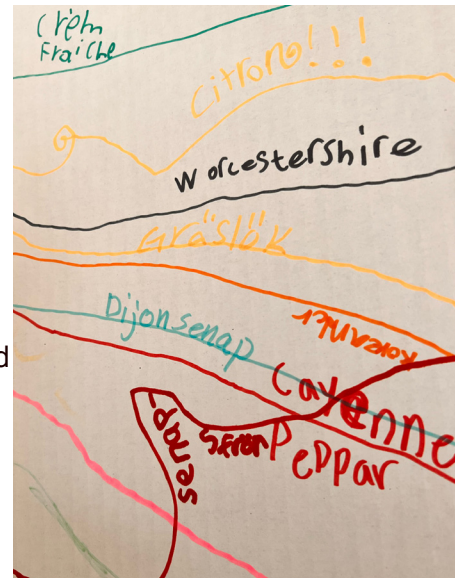
Fråga om du får låna förpackningar från skolköket eller ta med egna. Sätt upp världskartan och en lokal karta precis bredvid varandra. Sätt dem så att det går att dra streck mellan dem.

Introducera uppgift 1 och 2 på arbetsbladet

Gå runt till de olika grupperna och stötta eleverna.

Avsluta med att grupperna redovisar för varandra vad de har lärt sig.

Varje grupp ritar pilar från sina länder till skolan på kartorna.

Människornas väg till skolan

Syftet med övningen är att visa på hur människor från olika delar av världen möts i skolan.

Börja med att berätta om några ur skolpersonalen som kommer från andra länder. Rita en linje från varje land till skolan. Sedan får eleverna berätta om sitt eget och deras släktingars ursprung medan du ritat pilar mellan kartorna.

Om ni har tid kan ni fördjupa den här övningen genom att bjuda in någon (personal eller förälder) som vill berätta om hur det kom sig att de hamnade just i er skola.

Din väg till skolan

Syftet med den här övningen är att medvetandegöra eleverna om deras skolväg, uppmärksamma dem på vanor, samt hur de kan experimentera med att rikta uppmärksamheten och göra saker på ett nytt sätt.

Introducera uppgift 3 - 5 på arbetsbladet

Under arbetet, låt en grupp i taget gå fram och rita in sina egna skolvägar med färgen de har valt på den gemensamma kartan.

Avsluta med att klassen tittar på kartorna och diskuterar tillsammans - kan ni se hur hela världen finns i er skolbyggnad?

Knuten - samarbetsövning

Alla behövs för att lösa problem!

För att en skola ska fungera behövs ett enormt samarbete av hela mänskligheten. Den här övningen syftar till att praktiskt öva på samarbete och öka förståelsen för att alla behövs för att lösa uppgiften. Den kräver lite utrymme, så hitta en bra plats att vara på.

Fortsättning övningar

Variant 1

Stå i en ring och håll varandras händer. Gå in mot mitten och trassla in er så mycket ni kan utan att släppa varandras händer. Lös nu upp knuten genom att ta er tillbaks till ringen där ni startade.

Fortsätt att testa varianterna nedan!

Variant 2

Alla eleverna står i en stor ring med armarna rakt fram. Gå sakta in mot ringens mitt med slutna ögon. Ta tag i två händer. Öppna ögonen! Ingen får släppa taget. Nu gäller det att reda ut knuten.

Med gemensamma ansträngningar skall det bli en ring där alla håller varandra i händerna, utan att någon har släppt någons hand.

Variant 3

Lös upp knuten utan att tala eller se!

Följa Jonna

Ordningsbrytande rörelser genom skolan

Se en video på Ulrikas Danstips - Följa Jonna (länk under Förberedelser).

I den här övningen får eleverna göra egna ordningsbrytningar. De får hitta på nya rörelser och koppla dem till arkitekturen genom att röra sig genom skolan på nya sätt. De övar också sin kroppsmedvetenhet och förmågan att följa och leda olika rörelser.

Följa Jonna är en variation av Följa John. Jonna har två intressen, arkitektur och att röra sig på nya sätt. Skolbyggnaden är Jonnas danspartner och hon dras till olika arkitektoniska former och fenomen.

Till exempel: smyga med ryggen mot väggen i korridoren, gå baklänges över skolgården, krypa under borden i matsalen, rulla över sofforna i biblioteket, springa, hoppa, zick zacka mellan alla hörn hon hittar på skolgården, och så vidare.

Kom igång och bli varma i kläderna!

Börja med att själv vara Jonna och stanna i klassrummet.

Gör rörelser på en och samma plats.

Efter en stund låter du eleverna vara Jonna.

Rörelseexempel på en och samma plats:

- Snurra runt
- Hoppa upp och ned
- Skaka hela kroppen
- Skaka en kroppsdel
- Sitt annorlunda på en stol
- Ligg på en stol
- Stå på en stol
- Ligg över skolbänken
- Stå på ett ben och gör rörelser med armarna

Dela in i grupper och skicka ut eleverna i skolan

Jobba i smågrupper, cirka 5 - 8 elever i varje. Eleverna turas om att vara Jonna och leda varandra. Bestäm vilka platser i skolan som grupperna utforskar. De rör sig från klassrummet och tillbaka igen.

Tips!

Gör inte för långa turer. Motivera eleverna att våga prova och känna på det annorlunda. Peppa alla att vara med och prova att leda, men tvinga aldrig någon!

Vardagsrörelser och koreografi

Danskarta

Se en video på Ulrikas Danstips - Danskarta (länk ovan under Förbered)
Syftet med övningen är att lära eleverna om förflyttningsrörelser och grunderna i att skapa en koreografi.

Gör plats i klassrummet och dela in i grupper

Skjut undan alla möbler längs med väggarna och skapa så mycket golvyta som möjligt. Låt eleverna arbeta i mindre grupper, cirka tre personer i varje. Varje grupp ska ha papper och penna.

Introducera uppgift 6 på arbetsbladet

Är ni många kan halva klassen ta med sina kartor och jobba ut rörelserna i ett annat rum.

När danskartorna är klara får eleverna prova att röra sig till musik från olika delar av världen.

Börja med att ställa er i en ring och känna in musikens puls och rytm i kroppen. Rör er fritt på plats i ringen och digga. Det finns inga rätt eller fel! Spela snuttar från de olika låtarna och visa på kartan varifrån musiken kommer. Se hur musiken påverkar rörelserna.

Musik från olika världsdelar

- **Klezmer** - Östeuropa
- **Afrikanska trummor** - Afrika
- **Ökenblues** - Sahara
- **Raga** - Indien
- **Joik** - sträcker sig över fyra länder; Kolahalvön i Ryssland, nordligaste Finland, norra Norges kust- och inland och delar av Sverige från Idre i söder och norrut.

Nu är det dags att dansa kartorna. Börja med att två grupper i taget gör sina kartor samtidigt. När båda grupperna har kommit fram till sina slutpositioner är koreografin klar.

Fortsätt att öka antalet grupper som dansar samtidigt. Varje omgång skapar nya mönster i rummet som blir till olika koreografier. Variera låtarna och låt eleverna upptäcka att en bestämd rörelse förändras om den följer olika sorters musik.

Det kan bli kaos, men kaos kan ju vara väldigt kul!

Kommer ni på andra idéer som ni vill testa - bara kör! Eller prova förslaget nedan.

Förslag

Byt Danskarta med en annan grupp och prova att dansa! Peppa alla att delta, men tvinga aldrig någon att dansa eller göra rörelser i grupp.

Om ni vill!

Bygg vidare på vardagskoreografin

Om ni vill kan ni sätta ihop dagens koreografi med tidigare koreografier som ni gjort i andra undersökningar. Välj en ordning och testa dem efter varandra!

Mer idéer och inspiration för att arbeta vidare med koreografierna hittar du här: [LÄNK](#)

AVSLUTNING

Samla eleverna.
Sitt i ring och fundera
tillsammans över
dagens övningar.